

Trihinelozes epidemioloģiskā situācija Eiropas Savienībā

A photograph of a wild boar running through shallow water, creating splashes. The boar is dark brown with coarse, wavy fur. The background is a blurred natural setting with warm, orange-brown tones, suggesting a sunset or sunrise. The water is dark blue-grey.

Dr. med. vet. Nicole Werner-Keiřs

PVD VUD Starptautiskās tirdzniecības daļas Vecākā eksperte

ZM informatīvā sanāksme par trihinelozi, 2010.g. 8. aprīlis

Trihineloze ES dalībvalstīs

---

1. *Trichinella* spp. epidemioloģija
2. Cilvēku saslimstība
3. *Trichinella* spp. izplatība savvaļas un mājas dzīvnieku populācijā

Trichinella spp. epidemioloģija

- lielākoties cirkulē savvaļas dzīvnieku populācijā (gaļēdāji un meža cūkas)
- lielākais infekcijas avots cilvēkiem – netestēta medījuma gaļa

Veicinoši faktori:

- medību paradumi
- cilvēku ietekme uz vidi
- izmaiņas lauksaimniecības praksē (videi draudzīgāka, bioloģisko daudzveidību veicinoša)
- nacionālo parku ierīkošana

Trihineloze ES dalībvalstīs

Trichinella spp. epidemioloģija

- mājas cūkām trihineloze vēl aizvien konstatē 13 dalībvalstīs
- pārsvarā piemājas/ārā turētām cūkām
- komerciālās novietnēs tikai Rumānijā

Veicinoši faktori:

- augstā riska lauksaimniecības prakse (pārtikas atkritumu izēdināšana, cūku piekļūšana dzīvnieku līķiem vai savvaļas dzīvniekiem)

Parazīta izplatība dzīvnieku populācijā vien neizraisa cilvēku inficēšanu.

Trihineloze ES dalībvalstīs

Cilvēku saslimstība

Pēdējo ≥ 30 gadu laikā autohtonu gadījumu nav konstatēti:

Austrija, Beļģija, Kipra, Čehija, Dānija, Somija, Grieķija, Īrija, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Portugāle, Slovēnija, Zviedrija, Apvienotā Karaliste

Iemesli:

- nacionālās uztura īpašības/paradumi
- zema *Trichinella spp.* prevalence dzīvnieku populācijā

Cilvēku saslimstība

Autohtoni gadījumi konstatēti:

Bulgārija, Igaunija, Francija, Vācija, Ungārija, Itālija, Latvija, Lietuva, Polija, Rumānija, Slovākija, Spānija

- infekcijas avots: jēlās vai nepietiekoši termiski apstrādātās, nepārbaudītās gaļas lietošana uzturā
- gaļas izcelsme: meža cūkas, piemājas cūkas, ārā turētās cūkas

Trihineloze ES dalībvalstīs

Cilvēku saslimstība

Importēti trihinelozes gadījumi dažās dalībvalstīs

- infekcijas avots: importētie dzīvnieki, importētie dzīvnieku izcelsmes pārtikas produkti
- inficēšanās ārvalstīs
- izcelsmes valstis: citas ES DV, 3. valstis

Trihineloze ES dalībvalstīs

Cilvēku saslimstība

Visaugstākā prevalence Rumānijā: 350 gadījumu 2006.g., 432 2007.g.

Iemesls:

- inficētā cūkgaļa arī no komerciālām novietnēm

Prevalence pārējās ES dalībvalstīs kopā: < 300 gadījumu/gadā

Trihineloze ES dalībvalstīs

Trichinella spp. izplatība savvaļas un mājas dzīvnieku populācijā

- savvaļas dzīvnieku populācijā *Trichinella spp.* nav sastopamas Maltā, Kiprā un Lielbritānijā
- prevalence savvaļas dzīvniekos atkarīga no ģeogrāfiskā reģiona, uzņēmīgās dzīvnieku sugas un ierosinātāja ģints
- prevalence mājlopiem atkarīga no turēšanas veida un biodrošības pakāpes
- komerciālās novietnēs *Trichinella spp.* sastopamas tikai Rumānijā
- citās DV atsevišķos gadījumos piemājas/ārā turētām cūkām

Trihineloze ES dalībvalstīs

***Trichinella spp.* izplatība savvaļas un mājas dzīvnieku populācijā**

Austrija

mājas cūkas (MC): nav atrastas 24 gadus

savvaļas dzīvnieki (SC): *T.spiralis*, *T.brivoti* meža cūkām, lapsām

Beļģija

MC: nekad nav konstatētas

SD: *T.brivoti* meža cūkām (12.000 – 15.000 testēti/gadā)

Bulgārija

MC: *T.spiralis*, *T.brivoti*

SD: *T.spiralis*, *T.brivoti*

Trihineloze ES dalībvalstīs

Trichinella spp. izplatība savvaļas un mājas dzīvnieku populācijā

Čehija

MC: nav atrastas 50 gadus

SD: *T.brivoti* meža cūkām, lapsām

Dānija

MC: nav konstatētas kopš 1930

SD: lapsām no Jutlandes (0,1%), *T.pseudospiralis* 2 ūdelēm no Bornholma salas

Igaunija

MC: reti

SD: *T.nativa*, *T.brivoti* - augsta prevalence

Trihineloze ES dalībvalstīs

***Trichinella spp.* izplatība savvaļas un mājas dzīvnieku populācijā**

Somija

MC: endēmiskas līdz 2004.g. (0,0001%)

SD: *T.brivoti*, *T.pseudospiralis*, *T.spiralis*, *T.nativa* - augsta prevalence

Francija, Vācija

MC: atsevišķi gadījumi piemājas/ārā turētām cūkām (<0,00001%)

SD (Vācija): *T.spiralis*, *T.pseudospiralis* 0,001-0,01% meža cūkām, *T.spiralis*, *T.pseudospiralis*, *T.brivoti* 0,01-0,2% lapsām, *T.spiralis*, *T.pseudospiralis* līdz 5% jenotsuņiem, *T.brivoti* āpšiem - reti

Trihineloze ES dalībvalstīs

Trichinella spp. izplatība savvaļas un mājas dzīvnieku populācijā

Griekija

MC: atsevišķi gadījumi piemājas/ārā turētām cūkām

SD: nav reģistrētas 20 gadus

Ungārija

MC: *T.spiralis* perēklis piemājas cūkām pie Rumānijas robežas

SD: lapsas, meža cūkas

Īrija

MC: nav konstatētas 38 gadus

SD: *T.spiralis* lapsām

Trihineloze ES dalībvalstīs

***Trichinella spp.* izplatība savvaļas un mājas dzīvnieku populācijā**

Itālija

MC: reti piemājas/ārā turētām cūkām

SD: *T. brivoti*

Latvija, Lietuva, Polija

MC: piemājas/ārā turētām cūkām

SD: augsta prevalence

Luksemburga

MC, SD: pēdējos gados nav konstatētas

Trihineloze ES dalībvalstīs

Trichinella spp. izplatība savvaļas un mājas dzīvnieku populācijā

Nīderlande

MC: nav konstatētas kopš 1979

SD: *T.brivoti*, *T.spiralis*, *T.pseudospiralis* lapsām un meža cūkām – zema prevalence

Portugale

MC: viena inficēta piemājas cūka 1966.g.

SD: *T.brivoti* gaļēdājiem atsevišķos reģionos

Rumānija

MC: piemājas cūkām 8,9%, kautuvēs 7,7% cūku

SD: plaša izplatība

Trihineloze ES dalībvalstīs

Trichinella spp. izplatība savvaļas un mājas dzīvnieku populācijā

Slovākija

MC: reti piemājas/ārā turētām cūkām

SD: lapsas

Spānija

MC: bieži piemājas/ārā turētām cūkām

SD: *T.spiralis*, *T.brivoti* - augstā prevalence

Zviedrija

MC: nav konstatētas kopš 1995

SD: eksistē

Trihineloze ES dalībvalstīs

Trichinella spp. izplatība savvaļas un mājas dzīvnieku populācijā

Apvienotā Karaliste

- Lielbritānija

MC: nav konstatētas kopš 1977

SD: nav konstatētas lopsām 50 gadus

- Ziemeļīrija

MC: nav konstatētas kopš 1979

SD: *T. spiralis* ļoti reti lopsām

Trihineloze ES dalībvalstīs

Informācijas avoti:

- Pārtikas nekaitīguma iestādes (EFSA) Eiropas Kopienas ikgadējie zoonožu ziņojumi
- Zinātniskais ziņojums EFSAi “Development of harmonised schemes for the monitoring and reporting of *Trichinella* in animals and foodstuffs in the European Union”
- Atsevišķu valstu riska novērtējumi, rīcības plāni

Paldies par uzmanību!

